BILIŪNIŠKĖS

BILIŪNIŠKĖS – kaimas Papilės sen., 6 km į p. nuo Papilės, prie kelio Papilė – Raudėnai. Plotas 2587 ha. Iš p. prieina Raudėnų mšk., iš v. – Mickiškės mšk. Pelkėtose ir miškingose apylinkėse išteka upeliai Avižlys, Blindynė, Zubrys ir Krioklys. Ist. dokumentuose pirmą kartą paminėtos 1596. XIX a. I pusėje buvo palivarkas. Netoli jo 1863 m. pavasarį Šiaulių apygardos sukilėlių vadas J. Stanevičius sutelkė per 200 sukilėlių, kurie 1863 04 28 sėkmingai atrėmė iš 3 pusių juos puolusios reguliariosios rusų kariuomenės atakas. Keršydami sukilėliams, kariškiai palivarką sudegino. Teigta, kad dar iki II pas. karo čia buvę randama ginklų liekanų. 1923 buvo 102 ūkiai su 602 gyv. Buvo gausi latvių diaspora. Sovietinė okupacinė valdžia ištrėmė S. Čeponienę su 4 vaikais, E. Bulerbergo, A. Dragūno, P. Poškevičienės, P. Liesio, E. Norkienės šeimas ir keletą atskirų gyventojų (iš viso 26 asmenis, 1945 NKVD kariškiai namuose nušovė M. Žemaitytę, tremtyje mirė Aleksas ir Ona Dragūnai. 1950 – 1962 buvo apyl. centras, priklausė Šiaulių r., 1962 03 22 perduotas Akmenės r. Nuo tų pačių m. – ekonomiškai stipraus Papilės paukštininkystės tarybinio ūkio (nuo 1994 – ž. ū. bendrovė) skyriaus centras. Vienu metu buvo skiriami Biliūniškių I ir II kaimai. Nuo 1914 veikė prad. m-kla, nuo 1950 – septynmetė, nuo 1961 – aštuonmetė, 1991 – 2000 – vėl pradinė prad. m-la. 1959 buvo 436 gyv., 1970 – 320 gyv., 1997 – 55 ūkiai su 128 gyv., 2016 gyvenamąją vietą deklaravo 83 asmenys. 1934 pastatytas obelisko formos paminklas 1863 – 1864 sukilėliams (aut. K. Skerstonas).
Inf.: *Papilė širdyse ir likimuose; Lietuvos apgyventos vietos; Lietuvos gyventojų genocidas, t. 1 – 4.*